

Rakennusteollisuus RT:n lausunto pelastuslain uudistamisen esiselvityshankkeen valmistelujaostojen arviointimuistioista VN/6185/2021

Rakennusteollisuus RT ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa arviointimuistioista ja haluaa kiinnittää huomiota seuraaviin kohtiin muistioissa:

Jaosto 2 Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta

2.9 Pelastustoiminnan edellytykset rakennuksessa

5.1 Pelastuslain suhde rakentamisen säätelyyn

Muistiossa todetaan (2.9) että *pelastuslaitosten yhteistyö rakennusvalvonnan kanssa... keskittyy pitkälti pelastustoiminnan edellytysten varmistamiseen.*

Muistiossa todetaan myös (5.1) että *pelastuslaitoksille pelastuslaissa säädetty ohjaus- ja valvontatehtävä koskee rakennusten käyttöä ja käytönaikaista turvallisuutta sekä lähtökohta pelastuslaitoksen antamissa lausunnoissa on rakennuksen käytönaikaisessa henkilöturvallisuudessa.*

Tämän kanssa ristiriitaisesti todetaan myös että *pelastuslaitokset kuitenkin ottavat lausunnoissaan myös laajemmin kantaa rakennuksen suunnitellusta paloturvallisuustasosta, usein rakennusvalvontaviranomaisen nimenomaisesta pyynnöstä. Pelastuslaitos ei ole rakennuksen lupaehdoista päättävä viranomainen, vaikka lausunto usein sisältääkin lupaehtoihin rinnastettavia vaatimuksia.*

Niissä tapauksissa joissa pelastusviranomainen toimii rakennusvalvontaviranomaisen konsultoivana tukena, järjestelmä toimii siten kuin on tarkoitettu. Todellisuudessa kuitenkin useissa kunnissa rakennusvalvonta on käytännössä ulkoistanut rakennussuunnitelmien hyväksynnän rakennuslupavaiheessa, ympäristöministeriön palomääräyksien osalta, täysin pelastusviranomaisille.

Tämä ei vastaa lakisääteistä viranomaisten tehtäväjako, eikä tällaista toimintatapaa voida pitää hyväksyttävänä. Eräissä käytännön tapauksissa tämä on johtanut tilanteeseen, jossa rakentamismääräyksiä tulkitsee viranomainen jonka asiantuntemus ympäristöministeriön säädösten tulkinnassa ei ole ollut riittävä.

Pelastuslaissa tulee selkeyttää rakennusvalvontaviranomaisten ja pelastusviranomaisten roolia siten että tehtäväjako on yksiselitteinen.

Pelastusviranomainen toimii rakentamismääräyksiin perustuvissa viranomaistoimissa rakennusvalvonnan asiantuntijana tämän niin pyytäessä, ja pelastusviranomaisen rooli rajautuu pelastuslakiin perustuviin tehtäviin.

2.7 Nuohous

Muistion mukaan nuohouksen toteutuma on laskenut vuoden 2013 70%:sta vuoden 2016 60%:iin.

Edelleen muistion mukaan nuohoojien vikailmoitukset pelastuslaitoksille ovat loppuneet lähes kokonaan.

Koska tulisijat ja savupiiput ovat eräitä potentiaalisimpia pientalojen tulipalon lähteitä, ja nuohoustoiminta näiden palojen estämisessä merkittävin yhteiskunnallinen ennalta ehkäisevä toimi, on muutoksen suunta hälyttävä.

Pelastuslain muutoksessa on kiinnitettävä huomiota toimiin, joilla nuohoustoiminnan negatiivinen kehitys pysäytetään ja kehityssuunta käännetään positiiviseksi.

Jaosto 3 Varautuminen poikkeusoloihin ja väestönsuojelu

Koskien nykyisen lain §12, §71, §73, §75 ja §76 (väestönsuojat)

Esiselvityksessä on tarkasteltu mainittujen pykälien sisältöä suhteessa niiden soveltamiseen todellisuudessa. Samassa yhteydessä olisi kuitenkin perusteltua tarkastella myös asuinrakennusten väestönsuojarakentamisen tarkoituksenmukaisuutta kokonaisuudessaan.

Nykyaikana on vaikea nähdä mitkä ovat ne todelliset turvallisuusuhat, joihin taloyhtiökohtaiset väestönsuojat vastaavat Suomessa. Tämä konkretisoituu tekstiviittauksessa Israeliin.

Nykyinen laki antaa myös mahdollisuuden jättää väestönsuojan rakentamatta, jos sen rakentamisesta aiheutuvat kustannukset arvioidaan liian korkeiksi. Samoin tilanteissa, joissa jo olemassa olevan rakennusta laajennetaan, ei väestönsuojaa tarvitse päivittää vastaavasti.

Yleisen tarpeellisuuden kyseenalaisuuden lisäksi kyseenalainen on myös taloyhtiökohtaisten väestönsuojien todellinen käytettävyys kriisitilanteessa, kuten muistiossa todetaan. Tilat ovat usein käytössä varasto- tai harrastetiloina, eikä niiden teknisestä kunnosta väestönsuojana ole monilta osin varmuutta.

Muistiossa ehdotetaan toimenpiteitä asiantilan parantamiseksi, mutta on vaikea uskoa, että ehdotetuilla toimenpiteillä tilanne muuttuisi merkittävästi nykyisestä.

Rakennusteollisuus RT esittää lakia muutettavaksi siten, että velvoitteesta rakentaa väestönsuojia tavanomaiseen asuintaloyhtiöön luovutaan ja väestönsuojelu järjestetään arvioidun tarpeen mukaan yhteiskunnan ylläpitämien alueellisten suojien turvin.

Rakennusteollisuus RT ry

Aleksi Randell
toimitusjohtaja